

HANDBOK

FÖR SPRÅKAMBASSADÖRERNA

FÖRORD

För det första vill vi tacka dig för att du blivit språkambassadör och för att du vill förbättra attityder till våra nationalspråk - svenska och finska. Din insats är en viktig del av Språkambassadörerna rf:s verksamhet och det är just din berättelse som kan ha inverkan på elever och visa allt som det andra inhemska språket kan möjliggöra i praktiken!

Denna handbok innehåller den viktigaste informationen som du behöver som språkambassadör. Du hittar även mer information på sidan <https://www.kielilahettilaat.fi/ambassador/>. Om du har frågor, ta gärna kontakt med oss!

Med vänliga hälsningar,

Arbeteammet på Språkambassadörerna rf

HANDBOKENS UPPBYGGNAD

1

VAD HÄNDER FÖRE BESÖKET?.....	3
Besöksprocessen steg för steg.....	3
Planeringsmöte med läraren.....	4
Planering av besöket.....	5
Exempel på uppgifter med eleverna.....	6
Tips.....	7
Distansbesök.....	8
Träffa en finne som studerar i Sverige	8
Olika sätt att ordna distansbesök på.....	9
Hur aktiverar jag eleverna på distans?.....	9

2

VAD HÄNDER UNDER BESÖKET?.....	10
Samla in feedback från ditt besök.....	10

3

VAD HÄNDER EFTER BESÖKET?.....	11
Checklista.....	11
Arvode och reseersättningar.....	11
Dagtraktamente.....	13
Uppgifter inför löneutbetalning.....	14

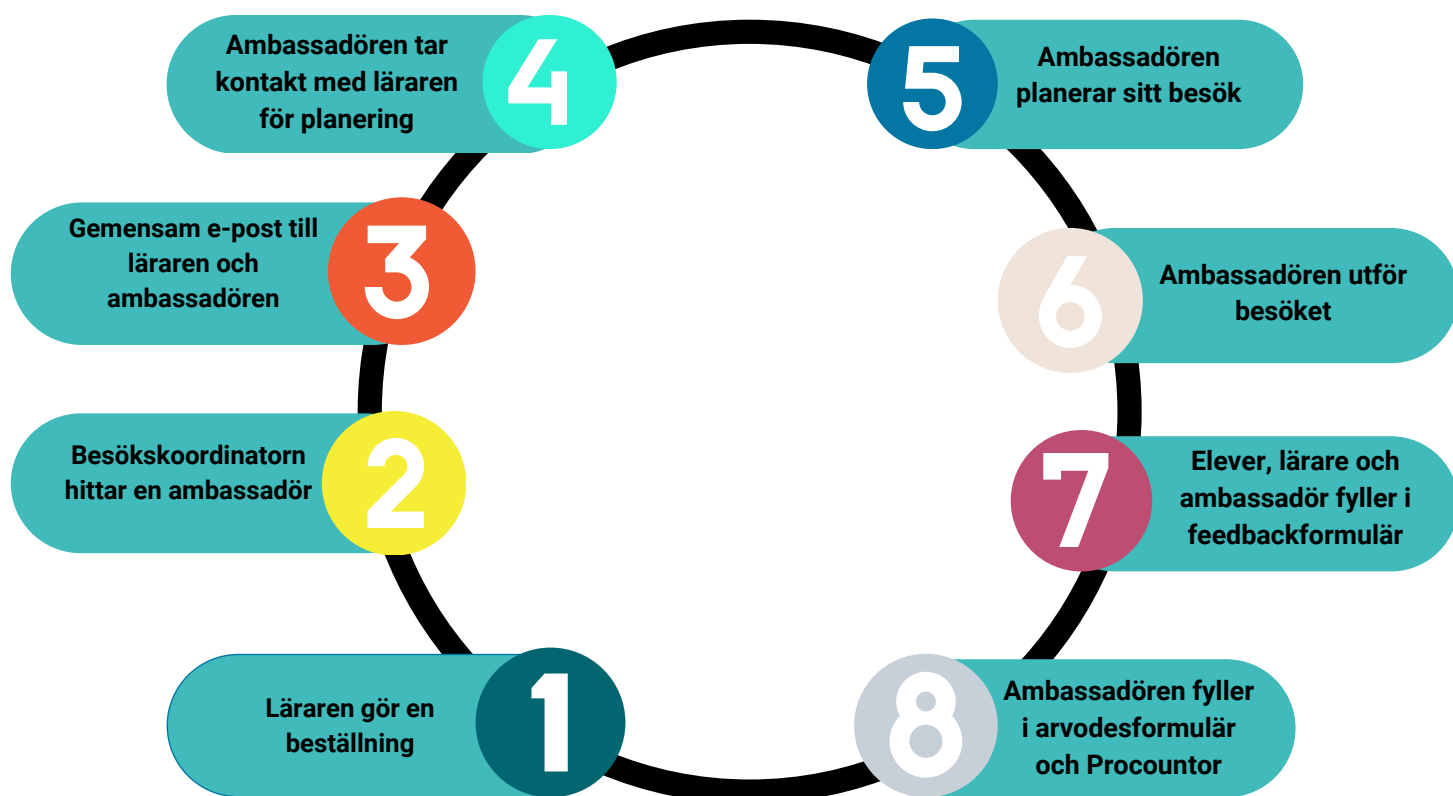
4

OM SPRÅKAMBASSADÖRERNA RF.....	14
Slutord.....	15

1 VAD HÄNDER FÖRE BESÖKET?

Förverkligandet av ett besök inkluderar flera faser. Lärarna beställer en ambassadör på www.kielilahettilaat.fi, varefter besökskoordinatören letar efter en passlig ambassadör för besöket. Efter det skickar besökskoordinatören ett gemensamt e-postmeddelande till både läraren och språkambassadören. Härfter sker kommunikationen huvudsakligen mellan läraren och språkambassadören. Besökskoordinatören finns till som stöd under hela processen och ambassadören kan ta kontakt med besökskoordinatören när som helst ifall det dyker upp frågor.

Besöksprocessen steg för steg

Planeringsmöte med läraren

En god planering är en central del av ett lyckat besök. Därför rekommenderar vi att ambassadören kommer överens om ett planeringsmöte med läraren. Planeringsmötet sker på distans och som plattform kan exempelvis Zoom, Microsoft Teams eller Google Meet användas. Planeringsmötet tar högst en halvtimme. I mötet diskuteras innehållet av lektionen. I planeringsmötet bestäms också förhandsuppgifter (det kan t.ex. vara ett brev som ambassadören skriver till eleverna) som eleverna ska göra innan besöket. Vi önskar att all kommunikation mellan språkambassadören och läraren sker på besöksspråket från början till slut. På detta vis blir språket levande och ni visar ett bra exempel för eleverna.

Frågor du kan ställa till läraren under planeringsmötet:

Hur hittar jag till skolan och klassen?

Hur långt är besöket?

Önskar du att jag pratar om något specifikt tema?

Vill du att eleverna får en förhandsuppgift?

Finns det något särskilt jag behöver veta om klassen?

Hur stor är gruppen?

Vad är gruppens språknivå?

Planering av besöket

Sedan Språkambassadörerna rf:s början har vi märkt att det bästa resultatet uppnås då språkambassadörerna får mycket frihet att själv bestämma om besökets innehåll och skraddarsy besöket enligt målgruppens behov. Vi uppmuntrar varje ambassadör att utnyttja det unika i sin berättelse och planera besökets innehåll på basis av sina personliga upplevelser. Som stöd för planeringen har vi utarbetat en besöksstruktur som kan användas som stöd i planeringen av besöket.

Som stöd till ditt besök får du gärna använda PowerPoint som visuellt hjälpmedel. Ifall du utnyttjar PowerPoint ber vi dig att använda Språkambassadörernas egna PowerPoint-botten. Du hittar botten på www.kielilahettilaat.fi/ambassador

Det är meningen att du gör dina besök i den mån det är möjligt på besöksspråket. Vissa nyckelord kan du översätta eller skriva på tavlan. Vi rekommenderar att du på förhand diskuterar med läraren om t.ex. elevernas språknivå och sedan anpassar din presentation enligt målgruppen. Se följande ruta för tips om hur du kan bygga upp ditt besök.

Så här kan du bygga upp ditt besök:

Här kan du se ett exempel på hur du kan bygga upp ditt besök. På <https://www.kielilahettilaat.fi/ambassador/> hittar du också en exempelpresentation där du kan få inspiration på hur en presentation kan se ut och vilka uppgifter man kan göra med eleverna.

1. **Introduktion:** En kort introduktion där du presenterar dig själv samt kort berättar om Språkambassadörerna rf.
2. **Behöver jag svenska/finska?** Du ställer frågan "Behöver jag svenska/finska?", varefter frågan diskuteras i små grupper. Efter detta kan du föra diskussionen med hela klassen.
3. **Min berättelse:** Du berättar om din bakgrund med rubriken "Min berättelse". Den röda tråden i "Min berättelse" är nyttan du haft av svenska/finska, men annars kan du fritt bestämma innehållet i berättelsen.
4. **Frågor eller diskussionsuppgift:** Efter "Min berättelse" kan du låta eleverna ställa frågor. Du kan också ha någon diskussionsuppgift till eleverna.
5. **Feedback:** Be eleverna att fylla i feedbackblanketten i slutet av lektionen (alternativt kan ni med läraren komma överens om att hen tar hand om denna del senare).

Exempel på uppgifter med eleverna

Sociala medier Eleverna kan diskutera exempel på sociala medier i små grupper. Ni kan titta på roliga och intressanta konton på svenska/finska.

Hobbyer och andra intressen Ni kan diskutera hur man kan koppla ihop språkinläring med olika hobbyer och fritidssysslor. Hur kan jag göra det jag tycker om på svenska/finska?

Filmer och serier Vilka filmer och serier finns det på språket? Här kan ni tillsammans diskutera ämnet, och du kan även ge exempel på filmer och serier du tycker om.

Musik Det finns ett stort utbud av musik på svenska/finska. Skapa en spellista på Spotify där eleverna kan lägga till musik efter ditt besök i vilken eleverna kan lägga till musik efter ditt besök.

Litteratur Ni kan tillsammans fundera på exempel kring böcker på språket, och du kan också ge ett par exempel på böcker som du själv rekommenderar.

Mentimeter och Kahoot Mentimeter och Kahoot kan användas som stöd för att göra lektionen mer dynamisk och för att upprätthålla elevernas intresse. Språkambassadörerna har ett eget konto för Kahoot. Du kan fråga efter inloggningsuppgifterna från besökskoordinatörerna.

Radio Garden På Radio Garden kan man lyssna på olika radiokanaler från hela världen. Du kan tipsa om denna kanal till eleverna om du vill.

Hur bryter jag tystnaden i klassrummet?

- Skapa en rolig miljö och aktivera eleverna från början.
- Du kan aktivera eleverna genom t.ex. Kahoot-frågesport eller Mentimeter.
- Vid övningar och diskussionsuppgifter kan du dela in eleverna i mindre grupper. Det är oftast bekvämare att diskutera med sina kamrater. Gå runt och samtala med grupperna. Sammanfatta diskussionerna i slutet av uppgiften.
- Visa att du säger och gör fel ibland.

Hur hanterar jag elever som är stökiga?

- Det är bra att på förberedande mötet fråga hurudan gruppdynamik klassen har. Således kan du förbereda dig på om det vanligtvis brukar vara någon elev som är stökig.
- Det är främst lärarens ansvar att se till att eleverna inte stör ditt besök. Du kan poängtera detta till läraren på förberedande mötet.
- Vid diskussionsuppgifter kan du gå fram till eleverna som är stökiga och diskutera din uppgift tillsammans med dem. Men kom ihåg att uppmärksamma alla elever.

Skapa en visuellt tilltalande presentation

- För att eleverna lättare skall hänga med är det viktigt att du har en tydlig, intressant och spännande presentation.
- Du kan använda dig av Powerpoint eller t.ex. Canva. Du hittar färdiga PowerPoint-bottnar på <https://www.kielilahettilaat.fi/ambassador/>.
- Inkludera gärna många bilder i presentationen, t.ex. när du berättar om din språkberättelse.
- Använd olika grafiska former och variera sättet du placerar dina bilder på.

Distansbesök

Distansbesök är så kallade "vanliga besök", men på distans. Ibland önskar skolor detta besöksalternativ, eftersom det kan passa dem bättre. Under distansbesök träffar man en ambassadör som har lärt sig svenska/finska, har haft nytta av språket och vill dela med sig av sin berättelse och erfarenheter. Språkambassadören pratar om sin personliga berättelse med språkinläring och vilka nyttor och möjligheter kunskaper i språket har gett.

Träffa en finne som studerar i Sverige- distansbesök

Under konceptet "Träffa en finne som studerar i Sverige" träffar elever finnar som befinner sig i Sverige och som för tillfället studerar eller nyligen har studerat där. Språkambassadören pratar om sin personliga berättelse med språkinläring och hur det har varit att flytta till Sverige som finskspråkig finne, samt om sina studier och erfarenheter i Sverige. Besöket riktar sig till de frivilliga muntliga kurserna eller till elever med goda färdigheter i svenska. Klassen delas in i små grupper och flera ambassadörer kan besöka klassen samtidigt. I detta besökskoncept är det fokus på att eleverna ska få möjlighet att öva sina muntliga kunskaper. Besökskoordinatören ger vidare instruktioner för detta besökskoncept om det är aktuellt för dig.

Olika sätt att ordna distansbesöket på:

Du pratar inför hela klassen via storbildsskärm. Bättre alternativ om gruppen är stor.

Eleverna deltar i ditt Teams-möte från enskilda datorer (i mindre grupper eller själv). Bättre alternativ för mindre grupper, besök till muntliga kurser och "Träffa en finne"-besökskonceptet.

OBS! Förbered dig väl inför distansbesöket och testa tekniken på förhand. Bestäm också tillsammans med läraren vem som skickar möteslänk och hur eleverna deltar.

Hur aktiverar jag eleverna på distans?

- Skicka din språkberättelse på förhand till läraren så att hen kan ha den som en förhandsuppgift till eleverna. Då kan eleverna på förhand fundera ut frågor till dig.
- Använd digitala verktyg så som Mentimeter där eleverna kan svara på frågor eller ställa frågor till dig.

2

VAD HÄNDER UNDER BESÖKET?

Under besöket är det viktigt att eleverna/studerandena är delaktiga. Ett av de största hindren för elevernas delaktighet är rädslan för språkfel och därför är det viktigt att skapa en trygg miljö för eleverna. Det är viktigt att du skapar en stämning som accepterar misstag och fel.

Kom ihåg att ju mera eleverna känner och upplever att de kan språket, desto livligare blir diskussionerna. När eleverna uppmuntras får de positiva upplevelser av språkinläringen och kan därför också bli mera motiverade att lära sig språket. Under besöken är det viktigt att fokus ligger på eleverna/studerandena och det som kunskaper i språket kan erbjuda just dem, eftersom målet är att väcka elevernas inre motivation för att lära sig.

Det är viktigt att komma ihåg att du inte behöver ha likadana pedagogiska färdigheter som en lärare. Du är där som gäst och läraren tar hand om det pedagogiska. Du blir ändå hela tiden bättre på att göra besök, och med tiden lär du dig också läsa elevers attityder och hur de förhåller sig till det som sker under lektionen. Om du skulle uppleva att besöket blev "misslyckat" eller svårare än planerat kan du alltid ta kontakt med besökskoordinatörn.

Samla in feedback från ditt besök

För att veta hur ditt besök har gått och för att veta hur föreningen kan utveckla språkambassadörsbesöken och stöd till ambassadörerna samlar vi in feedback. Vi vill att du samlar in feedback i slutet av ditt besök. Om du inte hinner samla in feedback i slutet av lektionen kan du komma överens om att läraren tar hand om det.

Besökskoordinatörn skickar feedbackformuläret till dig och läraren några dagar innan besöket. I mailet hittas även lärarens formulär samt det formulär vi gärna vill att du fyller i. Du hittar också en QR-kod till elevernas formulär i PowerPoint-botten för besök. **Om du som ambassadör vill ta del av den insamlade feedbacken skall du meddela detta till besökskoordinatörn.**

3

VAD HÄNDER EFTER BESÖKET?

Checklista

Jag har fyllt i arvodesformuläret.

Jag har fyllt i feedback för besöket.

Om jag har kostnadsersättningar har jag fyllt i dem i Procountor

Har anmält eventuella ändringar i antal lektioner till besökskoordinatören

Jag har skickat mitt skattekort till ekonomiansvariga

Arvode och resekostnadsersättningar

Språkambassadörerna rf ersätter dig för varje utfört besök i form av ett arvode som även inkluderar den tid du lägger på planering av besöken och kommunikation med läraren. Besöksarvodet varierar beroende på antalet besök du genomfört hittills och besökets typ. Vi täcker även språkambassadörens resekostnader och dagtraktamente.

Efter varje besök är det viktigt att du fyller i ett arvodesformulär så att du får betalt för det korrekta antalet besök. Om du besöker samma skola flera gånger under samma dag, behöver du bara fylla i formuläret en gång och ange antalet lektioner i formuläret. OBS! Vill du få betalt för besöken under samma månad ska du fylla i arvodesblanketten före den 25:e i den månaden.

Observera att arvodesformuläret endast gäller ersättning för arbetsinsats, medan eventuella resekostnadsersättningar och traktamenten ska lämnas in separat via Procountor-systemet. Mer information om resekostnadsersättningar finns längre fram i handboken.

Uppgifter inför löneutbetalning

Innan vi kan betala ut arvode för första gången, behöver vi vissa uppgifter för lönebetalningen. Du skall skicka uppgifterna till besökskoordinatörn. Den information som krävs för att betala arvodet är: för- och efternamn, adress, e-postadress, personnummer samt IBAN-kontonummer. När du har skickat dessa uppgifter till oss får du tillgång till resekostnadsersättningsprogrammet Procuntor. Eftersom dessa uppgifter innehåller dina personuppgifter rekommenderar vi dig att skicka uppgifterna via krypterad e-post.

Om du är skattskyldig i Finland behöver du inte skicka in ditt skattekort till vår ekonomiansvarige. Vi uppdaterar nämligen skatteuppgifterna automatiskt via Skatteförvaltningen varje månad inför löneutbetalningarna. Om det finns frågor gällande ekonomiärenden kan du med låg tröskel ta kontakt med vår ekonomiansvariga. Om du behöver skicka skattekortet till oss rekommenderar vi att du skickar det via krypterad e-post då skattekortet innehåller pesonuppgifter. Här kan du läsa instruktioner för att skicka en krypterat e-post från de vanligaste inkorgarna: [Outlook](#), [Gmail](#)

Dagtraktamenten

Språkambassadörerna är också berättigade till dagtraktamente ifall besöken sker längre bort eller förutsätter övernattnig. Dagtraktamenten betalas som reseersättning i Procourtör som språkambassadören fyller i själv. Dagtraktamenten kan betalas om:

1. destinationen ligger på mer än 15 kilometers avstånd från antingen din bostad eller din egentliga arbetsplats
2. arbetsresan varar över 6 timmar (partiellt dagtraktamente)
3. arbetsresan varar över 10 timmar (heldagtraktamente).

Punkt 1 och 2 ELLER punkt 1 och 3 måste vara sanna för att dagtraktamente ska gälla. Ifall man reser längre bort, men inte är berättigad till dagtraktamente, det vill säga destinationen ligger på mer än 15 kilometers avstånd, men arbetsresan tar under 6 timmar, så är språkambassadören INTE berättigad till dagtraktamente, men man har rätt till måltidsersättning.

OBS! Om du under din dag fått gratis mat eller maten ingår i priset på hotellrummet, kan endast 50 % av det normala inrikes partiella dagtraktamentet betalas skattefritt. Det här gäller t.ex. om skolan bjuder på lunch. Heldagstraktamentet och utlandsdagtraktamentet minskar på motsvarande sätt (50 %) om du har fått två gratis måltider under dygnet (vilket dock sällan är fallet med språkambassadörsbesök).

Om du tillbringar extra dagar eller tid på destinationen utöver de som krävs för språkambassadörsarbetet, är du inte berättigad till dagtraktamente för de extra dagarna eller den extra tiden. Dagtraktamenten beräknas baserat på det billigaste och snabbaste möjliga transportalternativet.

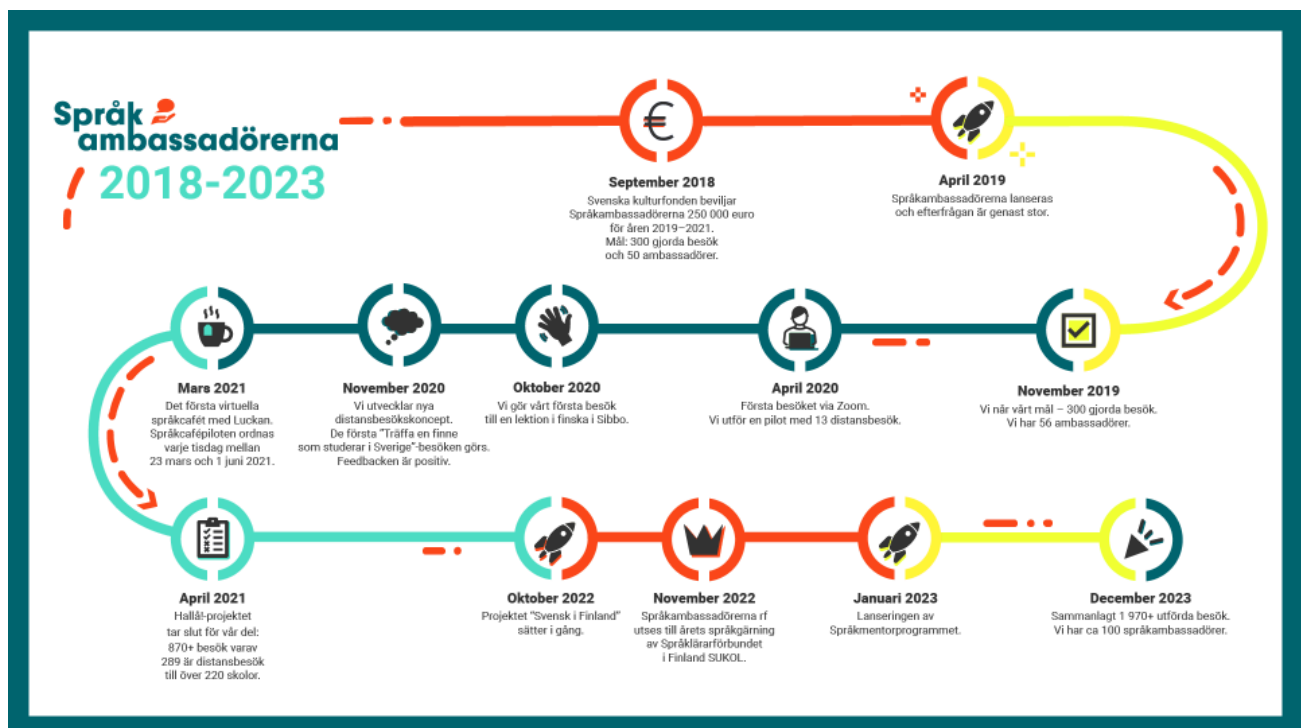
4

OM SPRÅKAMBASSADÖRERNA RF

Språkambassadörerna rf:s mål är att främja mångspråkighet och användningen av de båda inhemska språken i Finland genom personers egna språkberättelser. Föreningen startade med treårig (2018–2021) finansiering från Svenska kulturfondens Hallå! -program. Numera finansieras vi av flera fonder men Svenska kulturfonden är fortfarande vår största finansiär. Se infografik om Språkambassadörernas historia här nedan.

Vi har gjort över 2 400 besök sedan lanseringen i april 2019 och språkambassadörerna har med sina egna berättelser inspirerat närmare 50 000 elever runtom i hela Finland. Enligt feedbacken är våra besök mycket omtyckta både av lärare och elever.

Förutom besöksverksamheten runtom i Finland har föreningen även tre projekt. Projekten är: **1) Svensk i Finland 2) Digital språkcaféverksamhet på svenska och finska 3) Språkmentorprogram för studeranden vid högskolor.** Det går att läsa mer om projekten på vår hemsida.

SLUTORD

Vi från Språkambassadörerna vill önska dig ett stort lycka till med ditt språkambassadörskap. Hoppas att du har fått nytta av denna handbok. Du får gärna titta på språkambassadörernas sida för att se ett exempel på en besökspresentation samt hitta powerpointbottnar och information om Kahoot o.s.v. Det finns även en handbok för besök till lågstadier på sidan. Du hittar också instruktioner för hur du skriver din språkberättelse där.

Lycka till önskar

Arbetsteamet på Språkambassadörerna rf

<https://www.kielilahettilaat.fi/ambassador/>

